

Kegyesek és kegyetlenek

Sok éve már annak, amikor egy kedves idős férfival beszélgettem arról, miért nem jár templomba.

– Ne értsen félre, mondta. Tudom én, hogy gyarló vagyok, de nehezen viselem, ahogy minden héten addig szorongatják jelképesen a torkomat a bűneim miatt, míg majd majd beleszakadok. Aztán meg odalöknek egy mondatot a kegyelemről, mint egy agyonkínzott kutyának valami csontot. „Nesze, mehatsz, ne mondd, hogy nem szeretünk!” De én mondom: ez nekem olyan kegyetlenség, amit nem kívánok sem hallgatni, sem támogatni.

Egész máskor egész máshol egy templom megtekintése után a bejárat melletti szegyenköre hívták fel a figyelmünket. Sárgásszürke homokkőből készült, ha nem tudom, mi az, szép régi emléknem tűnik. Így valahogy rossz érzést kelt bennem. Ehhez a kőhöz kötözték azokat, akiknek a bűnét a gyülekezet olyan komolynak ítélte meg, hogy büntetésből közszemlére tegye. A közösség kivetettje volt odakötve. Persze, Isten gyűlöli a bűnt, de az ítélkezést nem adta a mi jogkörünkbe. Olyan idegen ez a kép attól, amit Jézus tett a bűnösökkel! A házasságtörő asz-

szony esete jut eszembe, meg a tetőn át leeresztett bénáé. Aztán a számáriai falura tüzet kérő tanítványok esete, amikor Jézus megfeddi őket: „Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek.”

Nemrég újabb szegyenkezőkkel találkoztam. Egy kedves kis hittanosome családját készültem meglátogatni. Kistestvér született, kései ajándék, gondoltam, velük örülök egy kicsit. Korábban barátságos udvar, mosolygós család fogadott, most egy bátyányi kerítéssel körülkerített erődítmény, ahova nem is sikerült, csak többszöri próbálkozás és sok telefonos rábeszélés után bejutnom. Kicsit hűvösebb volt a fogadtatás is, pedig egyeztetünk időpontot. Kiderült, hogy a baba nem problémamentesen jött a világra. Kis teste elgyötört, és nem jósólnak nagy jövőt neki. Valószínűleg súlyos fogyatékosra kell számítani. Ahogy a karomba vettem az aprócska testet, amely olyan könnyűcske volt, mint egy tollpihe, cirógattam, dédelgettem, a szülők gyanakodva méregettek. Aztán amikor javasoltam, hogy imádkozzunk érte, sírva fakadtak. Egy nagyhangú keresztény egyház egyik képviselője azt mondta rájuk, hogy valami átkot hordoznak, azért született ilyen babájuk. Most már én is sírtam. Saját eltérő fejlődésű kisfiamra gondoltam, aki annyi szeretetet és változást hozott a mi családukba. Jó volt elmondani nekik, hogy tudom, milyen nehéz így indulni az életnek, de nem számkivetettek. Isten éppen a gyöngéket és a rászorulokat öleli át különösen mélységes szeretettel. A többiek sokszor kevesebbet tapasztalnak meg belőle a nagy rohanásban. És hogy a kisfiam, aki már nagyobb, és tud beszélni, mindig úgy emlegeti önmagát, hogy „én áldás vagyok”.

A kis család sorsát követve, azt hiszem, ők is megtapasztalták ezt a különleges fészekmeleget, amit az Úr külön a nehezebben haladóknak tartogat. Az viszont máig is szomorúsággal tölt el, hogy éppen „keresztény” szájából hangzott el az a különösen kegyetlen mondat, amely ott az elején így megnehezítette az amúgy is nehéz úton haladók életét.

„Szégyelld magad!” „Bűnös vagy!” „Méltó a halálra!” Ezek

olyan mondatok, amelyek meg az én emlékezetemben vannak valahol elásva. Még tizenéves voltam, amikor mindenképpen rá akartak vezetni, hogy kegyelemre szorulok. Tudom, hogy mit éreztem akkor. Azt, hogy más sem különb, azt, hogy hagyjanak már békén, azt, hogy nem tartozik rájuk, és nem akarok erről beszélni. Taszított ez az egész. De voltam annyira megfelelni vágyó gyerek, hogy a káté kérdésére feleletül elmondtam ezeket a szavakat magamról. Ám még sok év és egészen másféle istenélmény kellett ahhoz, hogy valóban odaérjek lélekben, ahol az ember megpillantja az Örökkévaló tisztaságát, és mellette önmaga hitványságát.

Érdekes, akkor nem védekeztem, hanem azt éltem át, hogy még az is mind rossz, amit pedig jónak szántam. Mind mögött ott van valami csúfság, valami takargatnivaló, és azt is éreztem, hogy Isten ezt így valahogy el is takarja, beölel az elfogadásába.

Mostanában is kapok olyan leveleket (talán nem csak én), amelyek sarokba akarnak szorítani, odakötözni a szegényekhez. Segítsek ennek, támogassam azt, beszéljek valakivel, hogy tegye ezt meg azt. A levél végén ott a fenyegetés: Ha

Isten szolgálja/hívó vagy, nem tagadhatod meg tőlem ezt. Nem dönthetsz, ez az út, és nincs más. Máskor már rögtön az ítélet érkezik: Nem gondoltam, hogy keresztényként ilyet megteszel, de már látom, mire számíthatok tőled.

E fenyegetések mögött olyan bűnök hemzsegnének, mint hogy nem tudtam felvenni a telefont, mert tanítottam vagy olyan elfoglaltságom volt, amikor némitva vagyok. A szám ismeretlen, nem is keres többet, csak jelzi, csalódott bennem, és megvet. Esetleg megpróbálja valaki beosztani az időmet, amire nem is kértem, nem is tartok igényt rá, és ha nemet mondok, már meg is született az ítélet. Van, akit egy szó, egy kifejezés sért, és hiába kérek elnézést, talál újat, ami neki bántó. Az, hogyan felelnék meg neki, számomra titok, de mindegy is, hiszen azonnal megkapom: soha nem leszek annyi idős és olyan bölcs, mint ő. Tényleg soha. De olyat elvárni valakitől, amit nem tud teljesíteni, őszintén szólva nekem nem tűnik józan elvárásnak.

Egy barna bőrű kisgyerektől nem várom el, hogy fehér bőrű legyen. Még a lelkesen sem kérhetem számon, hogy tökéletes legyen, mert csak Isten tökéletes. Egy kisfi-

útól sem követelhetem – még hit-tanórán sem –, hogy úgy viselkedjen, mintha lány lenne. (Pedig a „jókislányosság” az iskolában sokszor az alapkövetelmény része, sajnos...). Az idősebbeket nem kényszeríthetem pörgős énekek tanulására, ahogyan ők sem várhatják el a fiataloktól – ha szeretik őket –, hogy csakis ötszáz éves énekeket énekeljenek.

És el is érkezünk egy fontos fordulóponthoz. A szegények helyett inkább sarokköve legyen a gyülekezetnek. Jézus Krisztus, Isten testet öltött szeretete. Aki úgy tudott jelen lenni, hogy attól Zakeus a szegényeknek adta vagyona felét. Úgy, hogy az vonzotta az embereket, hogy a kitaszítottak, a vámszedők és bűnösök vele akartak lenni, mert megérezték, hogy abból a szeretetből erőt meríthetnek a változtatásra is.

A sarokkő nélkül összedől a ház. Az a legfontosabb. Minden csak utána következhet. A szokásaink, a véleményünk, a hagyományaink, minden. És ez a szeretet nem kegyetlen, hanem kegyes. Pont olyan, amilyenre mindannyiunknak a legjobban szükségünk van.

Füller Tímea

...Azt a tüzet, ó jaj, meg kéne rakni,
Hogy fölengednének az emberek!

József Attila: Tél

Parázs a hamu alatt

Jelentem: a tűz ég, és hatalmas! Minden elég benne: antik, ócska, új, szép, randa. Nem a tűzzel van a gond, hanem a jól szigetelt „fagyos kamrákkal”. Vagy talán azokkal sem?

Erdős, bokros kertben élve rendszeresen szembesülök a télen letört ágakkal, a nyáron összegyűlt nyese-dékkal. A komposztáló csak az avarra, kaszált szénára és a szerves trágyára van. Az ágakat, a nyese-déket, ha nem használható, mert van elég kályhába való rözse, évente egyszer, néhány óra alatt elégetem. Ilyenkor nagy tüzet rakok, hogy gyorsan végbemenjen a folyamat. A nagy tűz alapja a kis, de tartós tűz. Ehhez vastagabb ágakat használlok. Ha már jól ég, mehet rá a sok nyese-dék és gally. Ugyanígy járok el,

ha szalonnasütéshez készülök, csak akkor nem megy rá a sok nyese-dék és gally, hanem marad a tartós tűz, majd a tartós parázs. Ez egy másfajta tűz lesz.

Ez egy olyan tűz, amely szinte semmit sem emészt fel, és azt is nagyon lassan teszi. Így kívánja a szalonna. Kapkodva nem lehet szalonnát sütni, illetve lehet, csak az nyers, égett, vagyis ehetetlen lesz. Meg kell adni a módját. Ugyanakkor ezt a módot is ki kell tanulni, mint az asztalosságot. Ott sok felületet kell túlgyalulni, sok szöveget elgörbíteni, sok fűrészpont összesöpörni, mire egy használható sámlí összeáll. Itt sok nyers, égett, hamus szalonnát kell végigenni, mire ráérez a gyerek a nyitjára. Ha van türelme rá, meg is szeretheti, ha

nem, akkor marad a spenót tükörtojással, vagy a tűzdelt fácán – ki hol nő fel.

Ebben igaza van József Attilának: a nagy tűzre ráhányok mindent, ami valamikor új és szép volt, de már ócska és randa lett, vagy csak útjában van az újabbnak, az élőnek – vagy csak nekem. Pontosan tudom, melyik ág és gally mire való, és rendszeresen eldöntöm a sorsát. De ha nem így teszek, a „tűz” akkor is ott van, és elvégzi a dolgát. Nemcsak az avar, a letört gallyak tűnnek el pár év alatt, hanem tíz-tizenkét év alatt a kidőlt, fel nem használt fatörzsek is.

A nagy-nagy tűz ott ég folyamatosan – tudjuk a biológiából, kémiából, fizikából – és semmit sem kímél. Egy idő – rövidebb vagy hosz-